

Učitel matematiky

Vladimír Burjan

Naše školství se připravuje na účast v TIMSS

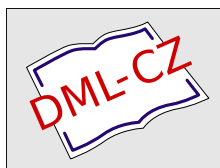
Učitel matematiky, Vol. (1992), No. 3, 6

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152089>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1992

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

je připravována počítačový program TEX. Ekonomikou výroby bychom chtěli zdůvodnit také menší formát časopisu, než má časopis MFVŠ; nový formát bude A5. Cena jednoho čísla časopisu je 9 Kčs, roční předplatné 45 Kčs.

Základním problémem přípravných prací na časopisu bylo - nalezení vydavatele, který by byl ochoten nést rizika, která jsou s tímto projektem spojena. Po řadě neúspěšných jednání jsme našli nejvíce pochopení v redakci matematiky a fyziky SPN v Praze a toto nakladatelství se také stalo vydavatelem časopisu. Je třeba ocenit aktivitu, s níž se redakce ujala přípravných prací, a ochotu řešit také distribuci MF1.

Vyzýváme všechny členy JČMF, aby nám pomohli rozšířit okruh čtenářů a odběratelů časopisu. Případní zájemci si mohou časopis objednat na adrese: Redakce matematiky a fyziky SPN, Ostrovní 30, 113 01 Praha 1.

Návrhy a připomínky zasílejte na adresu redakce:
Matematika-fyzika-informatika, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc.

Naše školství se připravuje na účast v TIMSS dr. V. Burjan

V šedesátých letech vznikla mezinárodní organizace IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement), jejíž poslání je objektivně porovnávat úroveň vzdělávání v jednotlivých zemích. Pro tento účel organizuje různé mezinárodní srovnávací studie, do kterých ze země podle svého zájmu mohou zapojit. Československé školství v minulosti tuto možnost nikdy nevyužilo: předchozí režim nebyl ochotný zveřejňovat pořádané údaje o našem školství a zřejmě se bál mezinárodního porovnání kvality. (Kromě Maďarska se do studií organizace IEA nezapojila žádná socialistická země). Z tohoto hlediska je možno považovat rozhodnutí zapojit české a slovenské školství do studie TIMSS (Third International Mathematics and Science Study) téměř za historické. IEA uspořádala v minulosti dvě studie o vyučování matematiky a dvě studie o vyučování přírodovědných předmětů (fyziky, chemie, biologie, částečně zeměpisu). Tentokrát bylo rozhodnuto spojit matematiku a přírodovědní předměty do jedné studie, aby bylo možné zkoumat vazby mezi matematikou a ostatními předměty. zdá se, že toto rozhodnutí ještě zvýšilo zájem zemí o účast - do dnešního dne je jich přihlášeno 47, přičemž toto číslo ještě není definitivní.

Studie organizace IEA se vyznačují velkou komplexností. Kromě baterie testů, které tvoří jádro studie a kterými se měří bezprostřední kvalita vědomostí žáků, studie analyzuje i další faktory, které jsou pro proces vyučování matematiky relevantní, například:

- školský systém, jeho struktura, postavení sledovaných předmětů v rámci vzdělávacího procesu
- základní pedagogické dokumenty (učební plány, osnovy), jejich obsah, forma, způsob vzniku
- učebnice a další materiály pro učitele i žáky, jejich obsah, forma, způsob vzniku a využívání na školách
- vysokoškolská příprava učitelů, jejich další vzdělávání, jejich pracovní podmínky, motivace
- podmínky, ve kterých se žáci vzdělávají, jejich vztah ke sledovaným předmětům, hodnocení vzdělávacího procesu.

Informace se získávají velkým množstvím testů, pozorování, dotazníků, řízených rozhovorů, analýzou dokumentů, učebnic, atd.

Studie TIMSS, do které se ČSFR přihlásila, je plánována na roky 1991-1999. Mnohé práce jsou již rozbehnuté, první hlavní testování žáků proběhne ve školním roce 1993/94, analýza výsledků první fáze bude publikována koncem roku 1995. Druhá fáze testování proběhne ve školním roce 1997/98, výsledky budou zveřejněny v roce 1999. Každá krajina se může podle vlastního zájmu a finančních podmínek zapojit do jisté "podmnožiny" studie. Testovány budou čtyři populace: devítiletí žáci, třináctiletí žáci, žáci nejvyššího ročníku střední školy a žáci zaměřeni na matematiku nebo na přírodovědní předměty. Je totiž možnost výběru mezi longitudinální a přirozenou formou testování. Vedle studie TIMSS se uskuteční dva další "satelitní" mezinárodní výzkumy: jeden bude zaměřen na procesy, které se při vyučování matematice odrážejí ve třídách, druhý na alternativní formy hodnocení.

Výsledky studií organizace IEA jsou publikovány knižně (o předchozí matematické studii vyšly tři rozsáhlé svazky). Získané údaje mají díky komplexnosti a objektivitě velkou informační hodnotu a ve většině účastnických zemí slouží jako podklad pro rozhodnutí ministerstev školství, pro koncipování reformy matematického či přírodovědného vzdělání, pro změny v pedagogických dokumentech, v přípravě učitelů atd. Vzhledem k tomu, že jde o naši první účast v obdobném projektu, budou pro nás získané informace zvláště cenné.

Do studií organizace IEA se nepřihlašují státy, ale autonomní školské systémy. Vzhledem k tomu, že české a slovenské školství se dnes již rozděluje strukturou (přitom tyto rozdíly se pravděpodobně v budoucnu ještě zvětší), vyučovacími jazyky a každé je řízeno samostatným ministerstvem, jsou česká a Slovenská republika přihlášený do studie TIMSS jako dva účastníci (podobně je zvláště přihlášeno belgické-valonské a belgické flámské školství podobně, jako i jednotlivé provincie Kanady). (V žádném případě se tím neusílí vidět politické pozadí). Národní koordináční centrum projektu v České republice je Výzkumný ústav pedagogický v Praze a koordinátorkou je dr. Zjellienicová z katedry didaktiky fyziky MFF-UK v Praze. Slovenskou účast na projektu koordinuje Dr. Vladimír Burjan a gestorským pracovištěm pro Slovenskou republiku je Výzkumný ústav pedagogický v Bratislavě. Od těchto pracovníků se můžete dozvědět další podrobnosti o studii TIMSS, můžete jim též nabídnout spolupráci. Realizace projektu bude též vyžadovat množství práce a ochotných spolupracovníků. Podmínkou pro spolupráci je však dobrá (stačí pasivní) znalost anglického jazyka.